

Азаренков Г.Ф. канд.екоп.наук, професор
Харківський національний економічний університет імені Семена
Кузнеця, Україна

Аналіз тенденцій розвитку ринків під впливом змін структури активів

На сьогодні, інноваційна діяльність суб'єкта господарювання стає невід'ємною складовою не тільки розвитку, а й функціонування в умовах нової економіки. Економіка, базовим підґрунтям якої є знання, продукування нових знань, ставить нові вимоги як до інституціонального середовища, так і до кожного суб'єкта економічних відносин. Активний розвиток процесів диджиталізації, розповсюдження цифрових технологій в різні сфери соціально-економічних відносин, відчутне розширення вікових меж активного включення в економічні відносини, в поєднанні з глобалізаційними процесами ставить нові вимоги до функціонування підприємств, до структури їх активів, до підходів та методів управління такими суб'єктами.

Характерними особливостями економіки нового типу в умовах глобалізації узагальнено виділяють наступні аспекти. По-перше, це відкритість кордонів, зміна сутності кордонів в економічних взаємовідносинах. Вільне переміщення ресурсів всіх видів як всередині країни, так і між країнами. Розвиток цифрових технологій призвів до нівелювання необхідності в фізичному переміщенні ресурсів, в повному обсязі, в конкретно обумовлене місце, що впливає на оперативність здійснення процесів, прийняття рішень, розширення можливостей щодо залучення найбільш оптимальних та цікавих ресурсів. Ринки трудових ресурсів, капіталів, інформації, фінансових послуг, тощо набувають нових властивостей. Трансформація ринку трудових ресурсів обумовлена сукупністю факторів. Розширення діапазону пошуку оптимальної пропозиції, як для працівника, так і її задоволення для працедавця. З одного боку відбувається зростання конкуренції між працівниками, з одночасним мотивуванням щодо підвищення рівня кваліфікації, з іншого боку, широкі можливості щодо пошуку у відкритому ринку призводить до здешевлення робочої сили. Можливість одночасного тестування всіх потенційних претендентів із застосуванням дистанційних технологій сприяє скороченню витрат на підбір персоналу. Нівелювання кордонів дозволяє поєднувати компетентності фахівців з різних куточків світу для досягнення оптимального результату.

Економіка нового типу обумовила появу суб'єктів діяльності нового типу. Структура ресурсів таких суб'єктів кардинально відрізняється від існуючих підприємств. Так частка нематеріальної складової ресурсів таких підприємств значно перевищує матеріальну складову. Створення таких суб'єктів господарювання також, в більшій мірі, ґрунтується саме на нематеріальній складовій активів. Аналіз структури ресурсів компаній [1], які працюють в сфері диджиталізації свідчить про те, що нематеріальна складова ресурсів в поєднанні з кадровим забезпеченням, яке, в свою чергу також сприяє

генеруванню нематеріальної складової, значно перевищує складову матеріальних активів суб'єкту господарювання.

Більш того, процес створення вартості вийшов на новий рівень, а саме глобальний ланцюжок створення вартості. Галопуючими темпами відбувається розвиток світової торгівлі. За оцінками [2] темпи росту світової торгівлі випереджають темпи росту світового виробництва, що відбулось як наслідок розвитку глобалізаційних процесів. Аналіз публічної звітності з діяльності крупних підприємств, світових лідерів, свідчить про суттєве перевищення частки нематеріальної складової активів в процесі формування доданої вартості в глобальному ланцюгу створення кінцевої вартості продукту, над складовою матеріальних активів. Поряд з цим, в компаніях, які мають вже певну історію функціонування, під впливом процесів глобалізації, а також в умовах переходу до функціонування в умовах нової економіки, економіки знань, відбуваються суттєві зміни в структурі активів, зі зростанням частки нематеріальних активів.

Зростання ролі нематеріальних активів в сучасних економічних відносинах чинить відповідний вплив на ринок фінансових послуг.

Так, за даними дослідження проведеним інститутом PwC [3] понад 60 % матеріальних активів підпадають під страхове покриття, в свою чергу відсоток нематеріальних активів, які підпадають під страхове покриття не досягає 16 %, причому це переважно інформаційні ресурси. Виходячи зі зворотного співвідношення матеріальних та нематеріальних активів в структурі таких суб'єктів, можна стверджувати про доволі низький рівень страхового покриття. Основними факторами, що стримують розвиток страхування нематеріальних активів стає високий рівень ризикованості, складність визначення вартісної цінності активів, варіювання вартісної цінності таких активів для різних суб'єктів, недосконалістю національних та міжнародних стандартів обліку щодо методології та вимог відносно оцінювання нематеріальної складової ресурсної бази.

Аналогічні фактори чинять вплив також й на тенденції розвитку фінансового ринку. Нематеріальні активи в якості залогового майна мають дуже низький пріоритет. Це суттєво знижує можливості залучення фінансових ресурсів, особливо, для суб'єктів господарювання нового типу із значною часткою саме нематеріальних активів. Що призводить до протиріччя й ускладнює фінансування саме інноваційних суб'єктів господарювання.

Список використаних джерел:

1. Falato A, Kadyrzhanova D., Sim J, Rising intangible capital, shrinking debt capacity, and the US corporate savings glut Finance and Economics Discussion Series 2013 - 67, URL: <https://www.federalreserve.gov/pubs/feds/2013/201367/201367pap.pdf>
2. World Intellectual Property Report 2017: Intangible capital in global value chains. World Intellectual Property Organization URL: https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo_pub_944_2017.pdf

3. GLOBAL EDITION. 2019 Intangible Assets Financial Statement Impact Comparison Report URL:<https://www.aon.com/getmedia/60fbb49a-c7a5-4027-ba98-0553b29dc89f/Ponemon-Report-V24.aspx>